



**Prezes**  
**Najwyższej Izby Kontroli**  
*Jacek Jezierski*

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2010 r.

**Pan**  
**Stanisław Trociuk**  
**Zastępca**  
**Rzecznika Praw Obywatelskich**

KBF-4100-04-01/2010  
P/09/032

### **WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>1</sup>, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

**Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich.**

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność formalną zapisu dowodów w księdze głównej, poprawność formalną dowodów księgowych oraz wiarygodność ksiąg w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej.

W Biurze RPO dowody księgowe dekretowane były m.in. z pominięciem wskazania miesiąca księgowania. W wyniku realizacji wniosku NIK, po kontroli wykonania budżetu państwa za 2008 r., nieprawidłowość ta została usunięta. Jednak przyjęto zasadę, że miesiąc księgowania wskazywany będzie na podstawie daty zatwierdzenia dokumentu, co było niezgodne z przepisem art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>2</sup>, który stanowi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie

<sup>1</sup> Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

<sup>2</sup> Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223.

sprawozdawczym. Sprawdzenie 301 dowodów księgowych na kwotę 3.118,3 tys. zł wykazało, że przyjęcie przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich takiego sposobu ewidencjonowania dokumentów księgowych spowodowało, że operacje gospodarcze udokumentowane 28 fakturami na łączną kwotę 114,3 tys. zł zostały zaliczone do niewłaściwego okresu sprawozdawczego. Spośród tych dowodów księgowych 25 faktur na kwotę 80,7 tys. zł zostało ujętych w ewidencji księgowej roku 2010, pomimo że dokumenty te wystawione były w 2009 r. i do Biura RPO wpłynęły w terminie umożliwiającym ich ujęcie w księgach roku 2009. Na skutek tego zaniżone zostały zobowiązania wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa o kwotę 80,7 tys. zł. W wyniku takiej ewidencji pozostałych trzech faktur zaniżona została kwota zobowiązań wykazana w miesięcznych sprawozdaniach za czerwiec o 3,0 tys. zł, sierpień o 18,0 tys. zł, październik o 12,6 tys. zł. Inwentaryzacja przeprowadzona została zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy o rachunkowości. W 2009 r. dokonano spisu z natury rzeczowych aktywów trwałych, a ustalony przez komisję inwentaryzacyjną stan tych aktywów był zgodny z ewidencją księgową.

2. Roczne sprawozdania budżetowe<sup>3</sup>, Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie. Zostały one sporządzone terminowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, z wyjątkiem sprawozdania Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa, w którym zaniżona została o 80,7 tys. zł kwota zobowiązań.
3. Dochody wykonano w wysokości 58,1 tys. zł, co stanowiło 215,2% kwoty planowanej na 2009 r. (27 tys. zł) i 259,4% wykonania 2008 r. Przekroczenie planu dochodów wynikało głównie z uzyskania dodatkowych środków ze sprzedaży samochodu oraz z tytułu kar umownych zapłaconych przez dostawców towarów. W ocenie NIK wyższe od planowanych wykonanie dochodów nie było możliwe do oszacowania na etapie prac planistycznych. Dochody były ustalane i pobierane w prawidłowych kwotach oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Na koniec 2009 r. nie wystąpiły należności, dla których termin płatności upłynął.
4. Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 33.325,3 tys. zł i były niższe od planu po zmianach o 91 tys. zł, tj. o 0,3%. W porównaniu do 2008 r. wydatki były wyższe o 2.024,4 tys. zł, tj. o 6,5%. Wydatki zostały przeznaczone głównie na finansowanie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, zakupy towarów i usług oraz na finansowanie zakupów inwestycyjnych, w tym licencji, modułu centrali telefonicznej, klimatyzatorów oraz samochodu Skoda Superb.  
Niewykorzystane środki zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa z zachowaniem wymaganego terminu.
5. Przeciętne zatrudnienie w Biurze RPO w 2009 r. wyniosło 266 osób i w porównaniu do 2008 r. było wyższe o siedem etatów. W 2009 r. na wynagrodzenia wydatkowano 20.701 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach. W porównaniu do 2008 r. kwota

---

<sup>3</sup> Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb- N – o stanie należności, Rb- Z – o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych.

wynagrodzeń ogółem była wyższa o 2.193 tys. zł, tj. o 11,8%. Przeciętne wynagrodzenie (wraz z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) w 2009 r. wyniosło 6.485,41 zł i w porównaniu do roku 2008 wzrosło o 8,9%, a przeciętne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe było niższe o 1.743,19 zł, tj. o 11,6% niż w 2008 r..

6. Zobowiązania ogółem wykazane w sprawozdaniu Rb-28, wynosiły 1.725,5 tys. zł i w porównaniu do 2008 r. były wyższe o 191,8 tys. zł (tj. o 12,5%). Wzrost zobowiązań wynikał głównie z wzrostu (o 151 tys. zł) kwoty wypłat dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Na koniec 2009 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.
7. Kontrola wykazała, że dysponent części 08, zgodnie z art. 124 pkt 9 ustawy o finansach publicznych w 2009 r. opracował wydatki w układzie budżetu zadaniowego Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich wyszczególniło w swoim budżecie trzy podzadania. Dla każdego z nich został określony cel oraz mierniki. Badanie zaawansowania prac nad wdrożeniem budżetu zadaniowego przeprowadzono na podstawie podzadania 16.6.1. *Zapewnienie ochrony wolności i praw człowieka i obywatela*. Celem podzadania było zapewnienie wysokiej jakości merytorycznego i organizacyjno-administracyjnego wsparcia procesowi kontroli przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela. Do monitorowania realizacji podzadania przyjęto jako miernik *wielkość obciążenia jednego pracownika zespołu merytorycznego wyznaczoną wskaźnikiem liczby wniosków w stosunku do liczby pracowników merytorycznych w kwartale sprawozdawczym*. Ustalono wartość bazową miernika na poziomie 108 spraw, a wartość w 2009 r. w wysokości 129 spraw. W trakcie roku budżetowego zmieniono nazwę zadania, zmniejszono planowane wydatki do 30.741,0 tys. zł oraz przyjęto wartość miernika na rok 2008 i wartość docelową na 2009 r. na poziomie 115 spraw. Ustalono, że przyjęty miernik został osiągnięty i wyniósł 118 spraw. Na realizację podzadania 16.6.1. wydatkowano 30.735,9 tys. zł. Określony przez dysponenta części miernik dla badanego podzadania był zgodny ze standardami określonymi w uzasadnieniu do ustawy budżetowej na rok 2009, a treść podzadania odzwierciedlała priorytety działalności. W ocenie NIK brak ewidencji w układzie zadaniowym uniemożliwia rzetelne opracowanie informacji o wykonaniu zadań w ramach planowanych wydatków.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o ujmowanie w księgach rachunkowych dokumentów potwierdzających zdarzenia gospodarcze w sposób ukazujący faktyczną sytuację finansową, czego wymaga art. 20 ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Rzecznika o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Rzecznikowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.